TRAFIKVERKET

RAPPORT

Samrådsunderlag

Väg 2611 gång- och cykelväg Vinninga-Filsbäck

Lidköpings kommun, Västra Götaland

2026-10-23

Trafikverket
Postadress: 405 33 Göteborg

E-post: trafikverket@trafikverket.se
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Dokumenttitel: SAMRÅDSUNDERLAG – Väg 2611 gång- och cykelväg Vinninga-Filsbäck

Författare: Ing-Britt Swedenborg, Sweco

Dokumentdatum: 2026-10-23

Ärendenummer: TRV 2026/13772

Åtgärdsnummer: 22491

Uppdragsnummer: 190419

Kontaktperson: Jenny Danielsson, Projektledare Trafikverket

Foto: Trafikverket

Innehåll

1 Sammanfattning 5

2 Inledning 7

2.1 Bakgrund 7

2.2 Tidigare utredningar 8

2.3 Ändamål och projektmål 9

3 Avgränsningar 10

3.1 Utrednings- och influensområde 10

3.2 Tid 11

4 Förutsättningarna i utrednings- och influensområdet..... 12

4.1 Befintligt transportsystem 12

4.2 Befolkning och bebyggelse 14

4.3 Kommunala planer och övriga tillstånd 14

4.3.1 Kommunala planer 14

4.3.2 Övriga tillstånd 15

4.4 Riksintressen och andra skyddade områden 15

4.5 Landskapet 15

4.6 Kulturmiljö 16

4.6.1 Fornlämningar 16

4.6.2 Övrig kulturmiljö 17

4.7 Naturmiljö 17

4.8 Vattenmiljö 19

4.9 Markmiljö 21

4.10 Rekreation och friluftsliv samt målpunkter 22

4.10.1 Målpunkter 22

4.11 Byggnadstekniska förutsättningar 22

4.11.1 Geoteknik 22

4.11.2 Ledningar 23

4.11.3 Avvattning 24

5 Projektets lokalisering, utformning, omfattning och utmärkande egenskaper 25

5.1 Vägförslag gång- och cykelväg längs väg 2611 25

5.2 Byggskedet 26

6 De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper 27

7 Åtgärder 29

8 Bedömning av åtgärdens miljöpåverkan 30

9 Fortsatt arbete 31

9.1 Planläggning 31

9.2 Viktiga frågeställningar 31

10 Källor 32

TMALL 0095 Samrådsunderlag 7.0

1 Sammanfattning

Trafikverket planerar att bygga en ny gång- och cykelväg längs väg 2611 på sträckan mellan Sävare kyrka och väg 44 i höjd med Helde. Sträckan är knappt tre kilometer lång och utgör en del av ett längre gång- och cykelstråk mellan Filsbäck och Vinninga. När den aktuella etappen är färdigställd skapas ett sammanhängande gång- och cykelstråk mellan Vinninga och Filsbäck.

Bakgrund och ändamål
Väg 2611 är en cirka sex meter bred landsväg med hastighetsbegränsningen 70 km/tim. Vägen saknar ytor för oskyddade trafikanter då den endast har smala vägrenar. Oskyddade trafikanter behöver därför i dag färdas på vägbanan, vilket upplevs som otryggt och trafikfarligt. Syftet med projektet är att förbättra trafiksäkerheten och tillgängligheten för gående och cyklister.

Föreslagen utformning
Den nya gång- och cykelvägen ansluts till befintliga gång- och cykelvägar i både norr och söder. Huvudinriktningen är att placera den väster om väg 2611, eftersom fotgängare och cyklister i stor utsträckning då kan undvika att korsa bilvägen. Om förutsättningarna inte medger en sammanhängande västlig placering kan delar av sträckan förläggas på östra sidan. I så fall behöver två ordnade passager över väg 2611 anläggas.

Gång- och cykelvägen planeras bli 2,5 meter bred. Där det är möjligt ska den separeras från vägbanan med en bred skiljeremsa och ett dränerande dike. Detta ökar tryggheten och attraktiviteten samt kan minska behovet av ledningar och framtida underhåll.

Miljöförutsättningar och möjliga konsekvenser
Projektet berör främst jordbruksmark, naturmiljö, kulturmiljö, landskapsbild samt vattenmiljö och avvattning. Den nya anläggningen medför ett permanent markanspråk för själva gång- och cykelvägen inklusive slänter och diken. Intrång i brukad jordbruksmark kan inte helt undvikas.

Naturmiljön kan påverkas genom intrång i diken, vägkanter, alléer, biotopskyddade objekt och områden med skyddsvärda träd.

Kulturmiljön är särskilt känslig i och kring Sävare kyrkby, där det finns äldre vägsträckningar, gårdsmiljöer, kyrka, skolbyggnad, prästgård, alléer och äldre vegetation. Även en milstolpe och ett äldre träd vid Helde behöver beaktas. En placering på västra sidan bedöms preliminärt vara mest lämplig ur kulturmiljösynpunkt, eftersom den i mindre utsträckning påverkar den sammanhängande bebyggelsen och kan undvika vissa värdefulla objekt.

Under byggskedet kan tillfälliga störningar uppstå genom schaktarbeten, byggtransporter, buller, vibrationer, damning.

Föreslagna skyddsåtgärder och fortsatt arbete

Gång- och cykelvägens lokalisering och utformning ska i möjligast mån anpassas för att undvika intrång i jordbruksmark samt i natur- och kulturmiljövärden. Diken, alléer, skyddsvärda träd, fornlämningar och andra värdeobjekt ska märkas ut och skyddas under byggtiden. Vid bedömningen av påverkan på objekt som omfattas av det generella biotopskyddet ska hänsyn tas till hela biotopen, inklusive vattenytor, träd, mark och slänter. Även de obrukade markerna kring exempelvis diken och alléer kan ha stor betydelse som livsmiljöer för biologisk mångfald och ska därför så långt som möjligt bevaras. Som en generell skyddsåtgärd ska uppställning eller upplag inte tillåtas inom fem meter från diken eller träd. Vattenflöden och befintlig avvattning ska bibehållas, och åtgärder ska vidtas för att undvika grumling och förorening. Matjord ska separeras och återanvändas, medan tillfälligt nyttjade ytor ska återställas. Jord- och vägdikesprover ska tas för att klarlägga eventuell föroreningssituation och ge underlag för hantering av schaktmassor.

Gång- och cykelvägens lokalisering och utformning ska anpassas för att minimera intrång i jordbruksmark samt natur- och kulturmiljövärden. Diken, alléer, skyddsvärda träd, fornlämningar och andra värdeobjekt ska märkas ut och skyddas under byggtiden. Vattenflöden och befintlig avvattning ska bibehållas, och åtgärder ska vidtas för att undvika grumling och förorening. Matjord ska separeras och återanvändas, medan tillfälligt nyttjade ytor ska återställas. Jord- och vägdikesprover ska tas för att klarlägga eventuell föroreningssituation och ge underlag för hantering av schaktmassor.

Bedömning om betydande miljöpåverkan

Trafikverket bedömer sammantaget att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Miljöeffekterna bedöms bli lokala och huvudsakligen kopplade till markintrång samt påverkan på natur- och kulturmiljö i direkt anslutning till väg 2611. Genom fortsatt projektering, samråd och anpassning av vägens sträckning kan påverkan begränsas, även om den inte helt kan undvikas på trånga och värdefulla platser.

2 Inledning

Ett vägprojekt ska planeras enligt en särskild planläggningsprocess som styrs av lagar och som slutligen leder fram till en vägplan.

I början av planläggningen tar vi fram ett underlag som beskriver hur projektet kan påverka miljön. Underlaget ligger till grund för länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Innan länsstyrelsen prövar om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska enskilda som kan antas bli särskilt berörda få möjlighet att yttra sig.

Samråd är viktigt under hela planläggningen. Det innebär att Trafikverket utbyter information med och inhämtar synpunkter från bland annat andra myndigheter, organisationer, enskilda och allmänhet som berörs. Synpunkterna som kommer in under samråd sammanställs i en samrådsredogörelse.

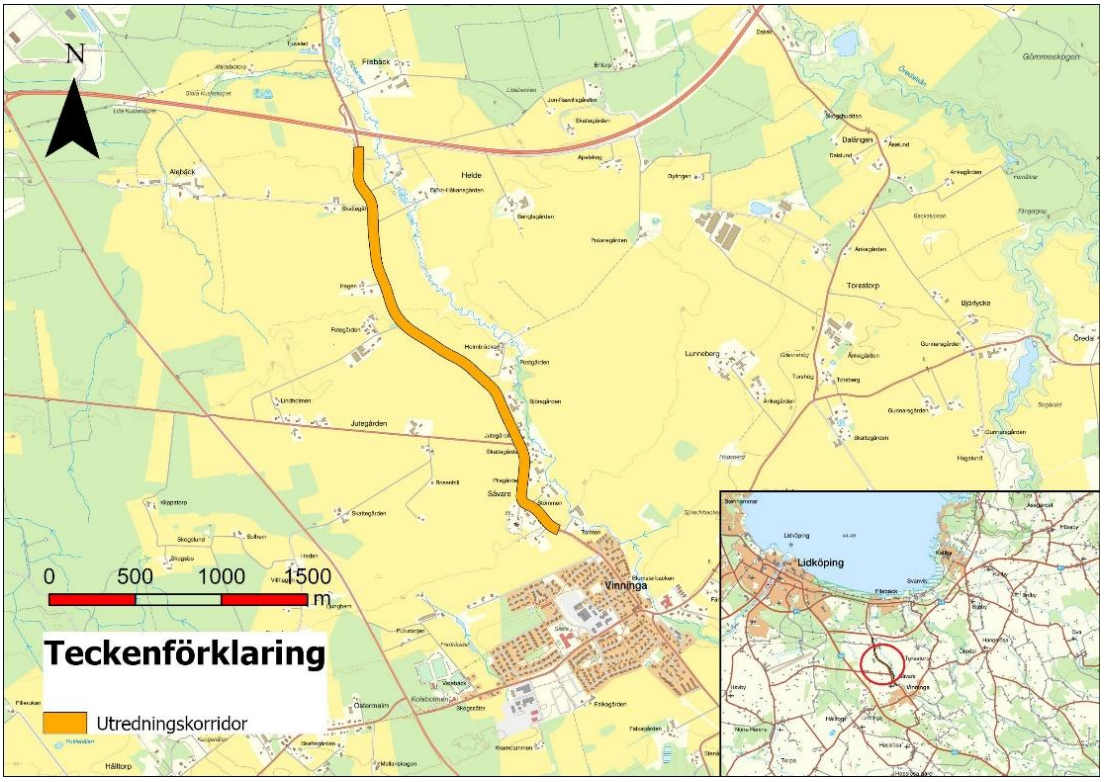
2.1 Bakgrund

Väg 2611, Gamla Lidköpingsvägen, sträcker sig norrut från väg 49 vid Bärnagården upp till Filsbäck där den ansluter till Gamla Götenevägen (före detta väg 44). Mellan Sävare kyrka, som ligger några 100 meter norr om tätorten Vinninga, och korsningen med väg 44, i höjd med Helde, utgörs vägen av en knapp tre kilometer lång och cirka sex meter bred landsväg. Se Figur 1 för geografisk lokalisering av aktuellt vägprojekt.

Både söder och norr om aktuell sträcka finns en gång- och cykelbana väster om vägen. Gång- och cykelbanan norr om väg 44, Helde–Filsbäck, utgör den andra etappen av utbyggnaden och färdigställdes i början av 2020-talet. Efter att aktuell etapp är utbyggd finns ett gång- och cykelstråk utan avbrott mellan Vinninga och Filsbäck.

På grund av att aktuell vägsträcka är smal, utan vägren, och saknar gång- och cykelväg upplevs sträckan som otrygg och trafikfarlig av oskyddade trafikanter.

I den regionala transportinfrastrukturplanen för Västra Götaland 2018–2029 har medel avsatts för utbyggnad av en gång- och cykelväg längs aktuell sträcka. Regionen gjorde denna prioritering tillsammans med Trafikverket.

Figur 1. Aktuell sträcka längs väg 2611.

Längs aktuell sträcka av väg 2611 planeras därför en gång- och cykelväg. Gång- och cykelvägen blir knappt tre kilometer lång och ska vara åtskild från befintlig väg. I söder ansluter den nya gång- och cykelvägen till en befintlig gång- och cykelbana vid Sävare kyrka. Banan är 2,5 meter bred och har en cirka fem meter bred skiljeremsa mot väg 2611. I norr finns en befintlig gång- och cykelväg längs med väg 2611 och dess planskilda passage över väg 44 där den nya ansluter. I anslutningspunkten är befintlig gång- och cykelbana 2,5 meter bred och åtskiljs från vägen med en kantsten.

2.2 Tidigare utredningar

Förslag till cykelsatsningar under åren 2022–2025 inom ramen för regional transportinfrastrukturplan, Västra Götaland – Underlag från Lidköping kommun

Underlaget från kommunen visar på utbredning av en ny gång- och cykelväg mellan Helde och Vinninga. Delen är etapp 1 av en gång- och cykelväg längs hela sträckan mellan Filsbäck-Vinninga. Etapp 2 som går mellan Filsbäck och Helde var pågående när kommunens underlag togs fram.

2.3 Ändamål och projektmål

Ändamålet med åtgärden är att öka trafiksäkerheten och tillgängligheten för oskyddade trafikanter längs väg 2611.

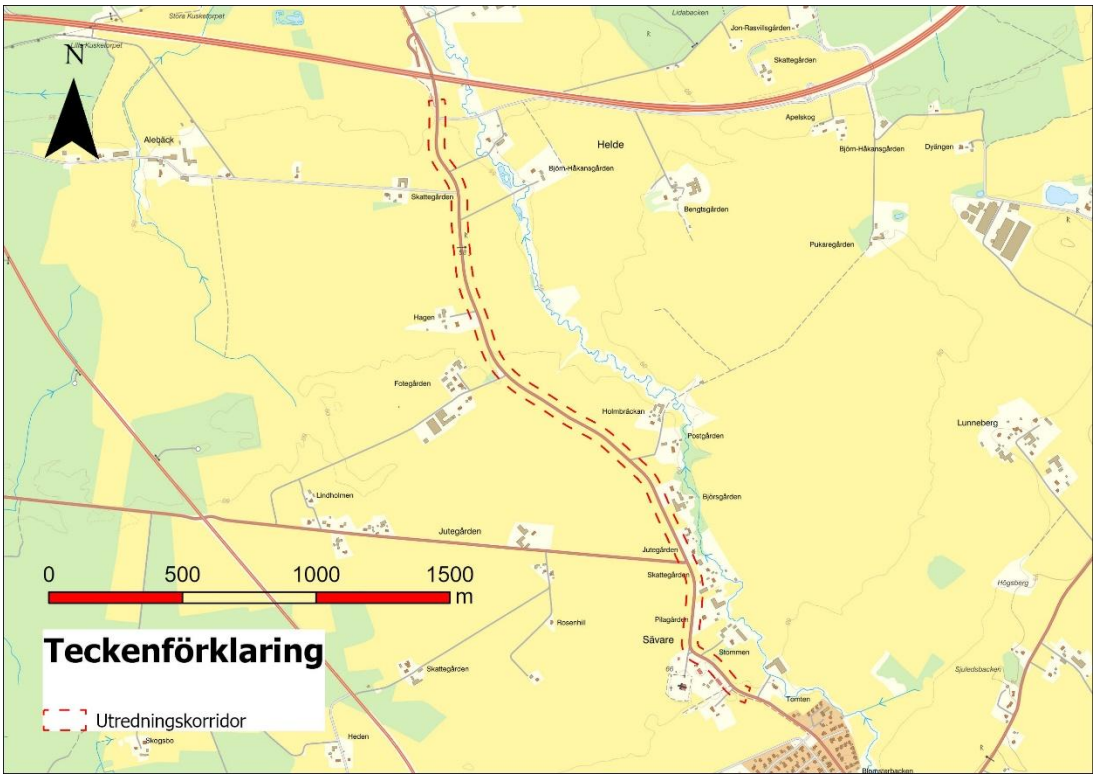
Projektmålen är att:

- skapa en attraktiv gång- och cykelväg som i möjligast mån är anpassad till natur- och kulturmiljöerna längs sträckan
- en ökad möjlighet för pendling med cykel bidrar till en positiv miljö- och hälsoutveckling inom regionen.

3 Avgränsningar

I detta kapitel redogörs för projektets geografiska och tidsmässiga avgränsningar.

3.1 Utrednings- och influensområde

Figur 2. Vägplanens utredningsområde längs väg 2611.

Vägplanen omfattar ett utredningsområde enligt Figur 2. Utredningsområdet sträcker sig längs väg 2611 mellan befintlig gång- och cykelvägs slut vid Sävare kyrka och gång- och cykelvägens slut strax söder om väg 44.

Utredningsområdet har avgränsats till 30 meter från vägmitt på både västra och östra sidan om väg 2611. Avgränsningen utgår ifrån att både den nya anläggningen och ytor för byggnation av denna ska rymmas. Bredden på den nya anläggningen är cirka åtta meter längs de sträckor där gång- och cykelvägen placeras på jordbruksmark. Längs de delar där det finns annan markanvändning så som biotopskyddade alléer kan denna bredd bli större.

Storlek och placering av de ytor som behövs i byggskedet tas fram senare i vägplaneprocessen men kommer rymmas i de 30 meter från vägmitt som nämnts ovan. Ny anläggning och ytor för byggnation kommer inte att nyttja hela utredningsområdet utan delar av detta kommer att bli opåverkat.

Ett influensområde är ett område som påverkas direkt eller indirekt av åtgärden. Influensområdet kan vara olika stort för olika aspekter. Den påverkan som anläggande av ny gång- och cykelväg medför bedöms ske i och i direkt anslutning till befintligt vägområde då den påverkan som bedöms kunna uppstå är framförallt på jordbruksmark, natur och kulturmiljövärden.

Kumulativa effekter kan uppstå genom att gång- och cykelvägen tillsammans med befintlig väg 2611 och andra planerade eller tillståndsgivna verksamheter medför ett sammantaget markanspråk och påverkan på landskapsbild, jordbruksmark samt natur- och kulturmiljövärden. Även byggtrafik, buller, vibrationer och tillfälligt markanspråk kan förstärkas om byggskeden sammanfaller. Projektet ger samtidigt positiva effekter genom förbättrad trafiksäkerhet och tillgänglighet för oskyddade trafikanter.

Då projektet avser utbyggnad av ny gång- och cykelväg kommer inte den nuvarande bullersituationen längs väg 2611 eller luftkvaliteten att förändras. Då det är uppenbart att projektet inte kommer att innebära några ytterligare bullerstörningar kommer bullerskyddsåtgärder inte att prövas inom ramen för projektet. Luftkvalitet kommer inte heller att beskrivas vidare av samma skäl.

3.2 Tid

Byggstart för gång- och cykelvägen mellan Sävare kyrka och väg 44 planeras ske år 2030 och byggnationen förväntas ta omkring ett år.

Redovisning av byggskedets konsekvenser baseras på denna period. De miljöbedömningar som görs för driftskedet omfattar tiden från byggstart år 2030, till och med år 2050, då projektets konsekvenser bedöms ha fått fullt genomslag.

4 Förutsättningarna i utrednings- och influensområdet

Nedan följer en beskrivning av förutsättningar i utrednings- och influensområdet.

De miljöaspekter som bedöms vara relevanta att utreda i projektet är påverkan på jordbruksmark och markanvändning, naturmiljö, kulturmiljö, landskapsbild samt vattenmiljö och avvattning. Även projektets positiva och negativa effekter för rekreation, friluftsliv, tillgänglighet och trafiksäkerhet ska beaktas.

Under byggskedet ska tillfälliga markanspråk, byggtrafik, buller, vibrationer, damning och påverkan på framkomlighet och närboendemiljö beskrivas. Även möjliga kumulativa effekter tillsammans med befintlig väg 2611 och andra planerade eller tillståndsgivna verksamheter ska vägas in. Luftkvalitet och driftsbuller bedöms inte förändras av projektet och avgränsas därför bort från den fortsatta utredningen.

4.1 Befintligt transportsystem

Väg 2611 är en statlig enfältsväg som nyttjas av både personbilar och tung trafik samt oskyddade trafikanter. Vägen är belagd med asfalt, cirka sex meter bred och försedd med smala vägrenar. Vägen är en så kallad bashastighetsväg med högsta tillåten hastighet 70 km/tim. Det finns brister i geometrisk standard med avseende på snäva radier där lägst standard återfinns i projektets södra del i anslutning till Sävare kyrka.

Gång- och cykeltrafik är idag hänvisad till vägbanan och då vägrenarna är smala gör detta att vägen upplevs som osäker för oskyddade trafikanter.

Väg 2611 har bärighetsklass BK1 och är ej utpekad som funktionellt prioriterat vägnät. Vägbelysning finns idag i södra delarna av sträckan från utredningsområdets gräns i söder fram till korsning mellan väg 2611 och väg 2610 i norr. Befintlig gång- och cykelväg i utredningsområdets södra del, till vilken den nya gång- och cykelvägen ska ansluta, är ej belyst. Befintlig gång- och cykelväg i norr är belyst i anslutning till planskild passage över väg 44 samt busshållplatser vid korsningen mellan väg 44 och väg 2611, vidare norrut är den befintliga gång- och cykelväg dock obelyst.

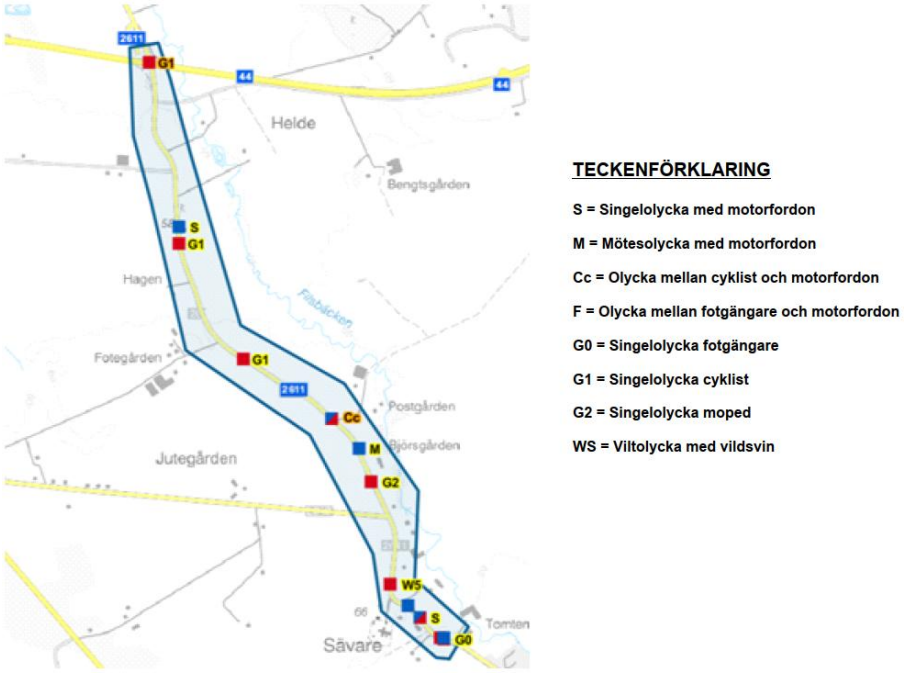
Cirka 350 meter norr om Sävare kyrka ansluter väg 2610 från väster till väg 2611. Därutöver finns längs sträckan ett flertal anslutningar av enskilda vägar samt fastighets- och åkerinfarter på båda sidor om vägen.

Det finns en trafikmätningspunkt strax norr om väg 2610 och en knappt 500 meter söder om utredningsområdet. Mätningarna visar på en årsmedelsdygnstrafik (ÅDT)

på cirka 560 fordon varav 13 tunga fordon norr om väg 2610 och cirka 1000 fordon varav 20 tunga i punkten söder om Sävare kyrka. En mätpunkt finns även på väg 2610 vars ÅDT uppgår till cirka 500 fordon varav tio är tung trafik. Alla tre mätningar är utförda under 2024. Variationerna kan vara stora över året med toppar under turistsäsongen.

Inga trafikmätningar gällande cykel- eller gångtrafik är utförda.

Data från Trafikverkets olycksdatabas STRADA visar att det mellan januari 2000 och augusti 2026 inträffat totalt 13 stycken polis- eller sjukhusrapporterade olyckor utmed aktuell del av väg 2611, se Figur 3. Två av dessa klassas som måttliga olyckor och elva av dessa klassas som lindriga olyckor. Av ovanstående olyckor var tre singelolyckor med motorfordon, en mötesolycka med motorfordon, två olyckor mellan oskyddade trafikanter och motorfordon, en singelolycka med fotgängare, fyra singelolyckor med cyklister, en singelolycka med moped och en viltolycka med vildsvin. Av de åtta olyckor där oskyddade trafikanter var inblandade medförde två måttlig personskada och de övriga sex lindriga personskador.

Figur 3. Trafikolyckor längs väg 2611 mellan år 2000 och år 2026. Källa: Trafikverkets Olycksdatabas STRADA.

Regionbusslinje nummer 135 trafikerar delar av aktuell sträcka. Turtätheten är dock gles och anpassad för skol- och arbetspendling. Hållplatslägen, utformade som körbanehållplats utan plattform, finns vid Sävare kyrka och Sävare norra. Direkt norr om utredningsområdet, längs med väg 44, finns ett hållplatsläge med både pendlarparkering och anslutning till befintlig gång- och cykelväg. I nuläget

trafikeras hållplatsen av regionbusslinje 106 men enbart några av turerna på linjen går via denna hållplats.

4.2 Befolkning och bebyggelse

Strax söder om utredningsområdet är orten Vinninga belägen, ett stationssamhälle från början av 1900-talet. Antalet boende var cirka 1000 personer år 2015. I samhället finns en grundskola (årskurs 1–6) med fritidshem, förskola, äldreboende samt viss kommersiell service.

Sävare kyrka är en sexkantig så kallad centralkyrka. När den uppfördes på 1880-talet ersatte den en kyrka från 1100-talet som låg på samma plats. Intill kyrkan finns tillhörande församlingshem.

Längs med väg 2611 förekommer spridd bebyggelse i form av gårdar tillhörande kringliggande mark men även småhusfastigheter.

I utredningsområdets norra del planeras en större solcellsanläggning, se vidare avsnitt 4.3.2.

Norr om utredningsområdet och väg 44 är samhället Filsbäck beläget. Orten är uppbyggd kring ett villaområde som byggdes under 1970-talet längs med Götenevägen, före detta väg 44. Antalet boenden var cirka 600 personer år 2015. I samhället finns en förskola och en tågstation. Filsbäck ligger intill Vänern med närhet till både stränder och bad. I anslutning till samhället finns även campingplats, golfbanor och skogsområden.

4.3 Kommunala planer och övriga tillstånd

Inga kommunala detaljplaner berörs av projektet. Den översiktsplan samt det Gång-, cykel och säkerhetsprogram som tagits fram av kommunen redovisas kortfattat nedan. I den norra delen av området har Länstyrelen i Västra Götaland givet tillstånd till en solcellspark, avståndskriterier för denna redovisas nedan.

4.3.1 Kommunala planer

Inga kommunala detaljplaner berörs av projektet.

Gällande översiktsplan för Lidköpings kommun, antagen 2018, redovisar inte någon planerad förändring av markanvändning inom utredningsområdet. I planen ligger aktuell del av väg 2611 i ett område för jordbruk där det även finns stora värden för natur och friluftsliv. Kring Sävare kyrka redovisas ett område som är av värde för kulturmiljön. I planen föreslås en gång- och cykelväg mellan staden och Vinninga via Filsbäck längs med väg 2611, detta för att underlätta livet på landsbygden. I och intill både Vinninga och Filsbäck föreslås större utbyggnader av både bostäder och verksamheter.

Lidköping kommun har även tagit fram ett Gång-, cykel och trafiksäkerhetsprogram som antogs av kommunfullmäktige 2020. Syftet med programmet är att öka andelen hållbara resor. I inledningen står bland annat att gång och cykel ska vara det naturliga valet för transporter under sju kilometer och att cyklister och fotgängare ska ha en god framkomlighet och kunna färdas tryggt och säkert. Åtgärder som nämns i planen är att tillsammans arbeta med Region Västra Götaland och Trafikverket för att bygga ut cykelvägnätet på landsbygden och då bland annat anlägga en cykelväg till Vinninga.

4.3.2 Övriga tillstånd

Längs aktuell vägsträckas norra del och på den västra sidan planeras en solcellsanläggning. Tillståndet för anläggningen innebär att den som närmast får placeras 17,8 meter från vägkant och planerat stängsel får som närmst placeras 12,5 meter från vägkant. I tillståndet finns även möjlighet att anlägga ett avskärmningsskydd med ett minsta avstånd på 7 meter från vägkanten på väg 2611.

4.4 Riksintressen och andra skyddade områden

Utöver väg 44 finns inga riksintressen i eller i närheten av utredningsområdet. Väg 44 ingår i Trafikverkets riksintressen för kommunikationer och binder samman Trollhättan/Vänersborg och Mariestad. Vägen kommer inte att påverkas vid en utbyggnad av gång- och cykelvägen.

4.5 Landskapet

Gång- och cykelvägen planeras i ett jordbrukslandskap med lång kontinuitet och med spår från olika tidsepoker. Bland annat kan detta avläsas genom bebyggelse, vägdragningar och kulturlämningar.

Den flacka slätten är en del av det öppna och bördiga slättlandskapet i Skaraborg. Utredningsområdet kännetecknas av uppodlade flacka marker med spridd bebyggelse i grupper samt den tätare bebyggda Sävare kyrkby. Gårdarna är stora, ofta med flera jordbruksbyggnader och ett eller flera bostadshus. Träd finns främst kring gårdar och trädgårdar, som alléer eller vindskyddsplanteringar och i gränsen till omgivande mosaiklandskap.

Viktiga landskapselement är alléer, gårdssamlingar, Filsbäcken och den öppna vidden av utsikt i det flacka landskapet.

Väg 2611 ligger på bank och är högre belägen än den direkt intilliggande omgivningen. Träd, övrig vegetation och bebyggelse längs vägens båda sidor ligger märkbart lägre, vilket blir särskilt tydligt i kurvor där vägen är doserad. Det kan därför antas att vägen historiskt har haft ett lägre höjdläge. Vägens nuvarande

höjdläge innebär att den uppträder som ett eget element i landskapet, snarare än som en väg som följer och underordnar sig den befintliga terrängen.

4.6 Kulturmiljö

Utredningsområdet för den planerade gång- och cykelvägen längs väg 2611 mellan Helde och Sävare ligger i ett öppet jordbrukslandskap med lång kontinuitet och tydliga historiska spår. Området präglas av äldre kommunikationsstråk, gårds- och bystrukturer med alléer och kulturhistoriskt värdefulla miljöer, särskilt i Sävare kyrkby. Här är sambandet mellan kyrkan, prästgården, äldre gårdar och det omgivande odlingslandskapet fortfarande tydligt avläsbart. Väg 2611 har en historisk funktion som binder samman bebyggelse och odlingsmark, och landskapets karaktär bidrar till förståelsen av platsens utveckling över tid.

Områdets viktigaste kulturmiljövärden utgörs av de öppna utblickarna, den småskaliga vägkaraktären, den äldre vegetationen samt det välbevarade kulturhistoriska landskapsrummet i Sävare.

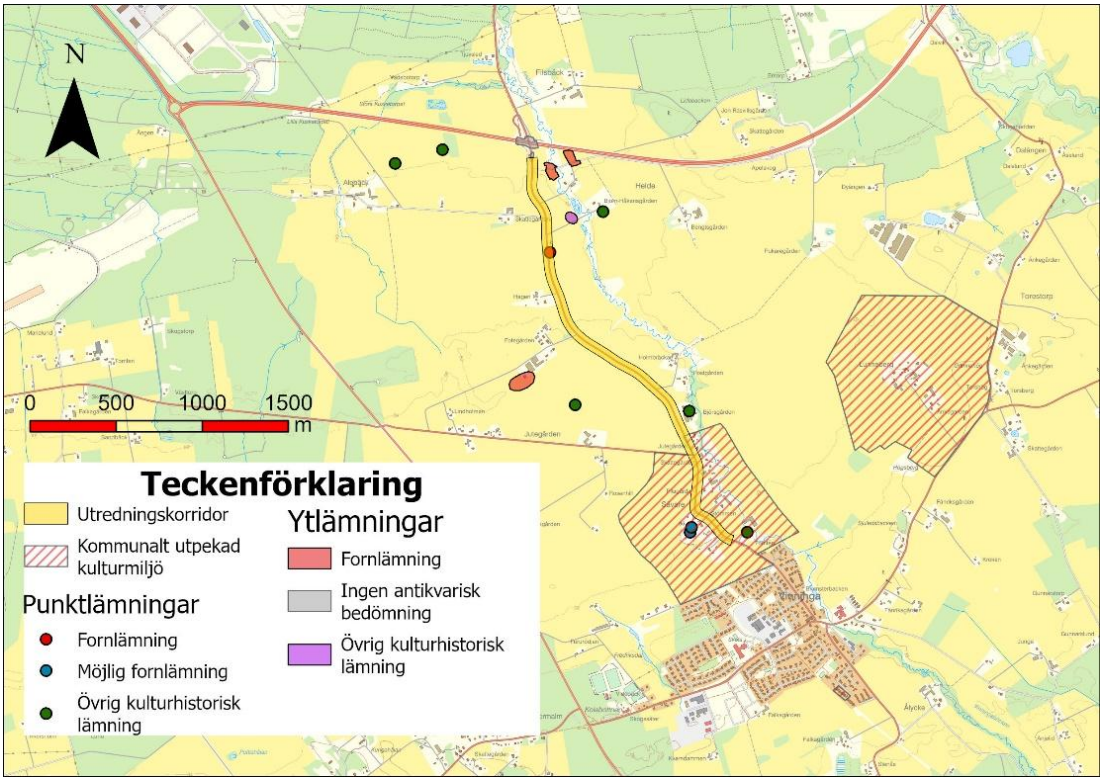
4.6.1 Fornlämningar

Inom och i anslutning till utredningsområdet finns registrerade fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar. Detta innebär att särskild hänsyn behöver tas i den fortsatta planeringen och vid kommande markarbeten.

Ett flertal fornlämningar är registrerade i åkermarken på båda sidor om vägen, även om merparten ligger utanför utredningsområdet. I områdets södra del finns två större fyndsamlingar som visar på aktiviteter under stenåldern. Vid Fotegården finns dessutom en registrerad boplats med fynd från samma period.

I samband med ombyggnaden av väg 44 i den norra delen, vid Filsbäck, genomfördes en arkeologisk utredning samt arkeologiska för- och slutundersökningar. Fynden härrörde huvudsakligen från järnåldern och har daterats till århundradena före och efter Kristi födelse. Strax söder om området finns även en registrerad gårdstomt från 1700-talet. Mellan Skattegården och Hagen står en milstolpe från början av 1700-talet.

Trafikverket har samrått om sträckan med länsstyrelsen, som har beslutat att en arkeologisk utredning ska genomföras för att fastställa förekomsten av eventuella okända fornlämningar inom utredningsområdet.

Figur 4. Översikt över registrerade forn- och kulturvärden samt den utpekade kulturmiljön i Sävare kyrkby. Information hämtad från Kulturmiljöregistret och länsstyrelsens informationskarta.

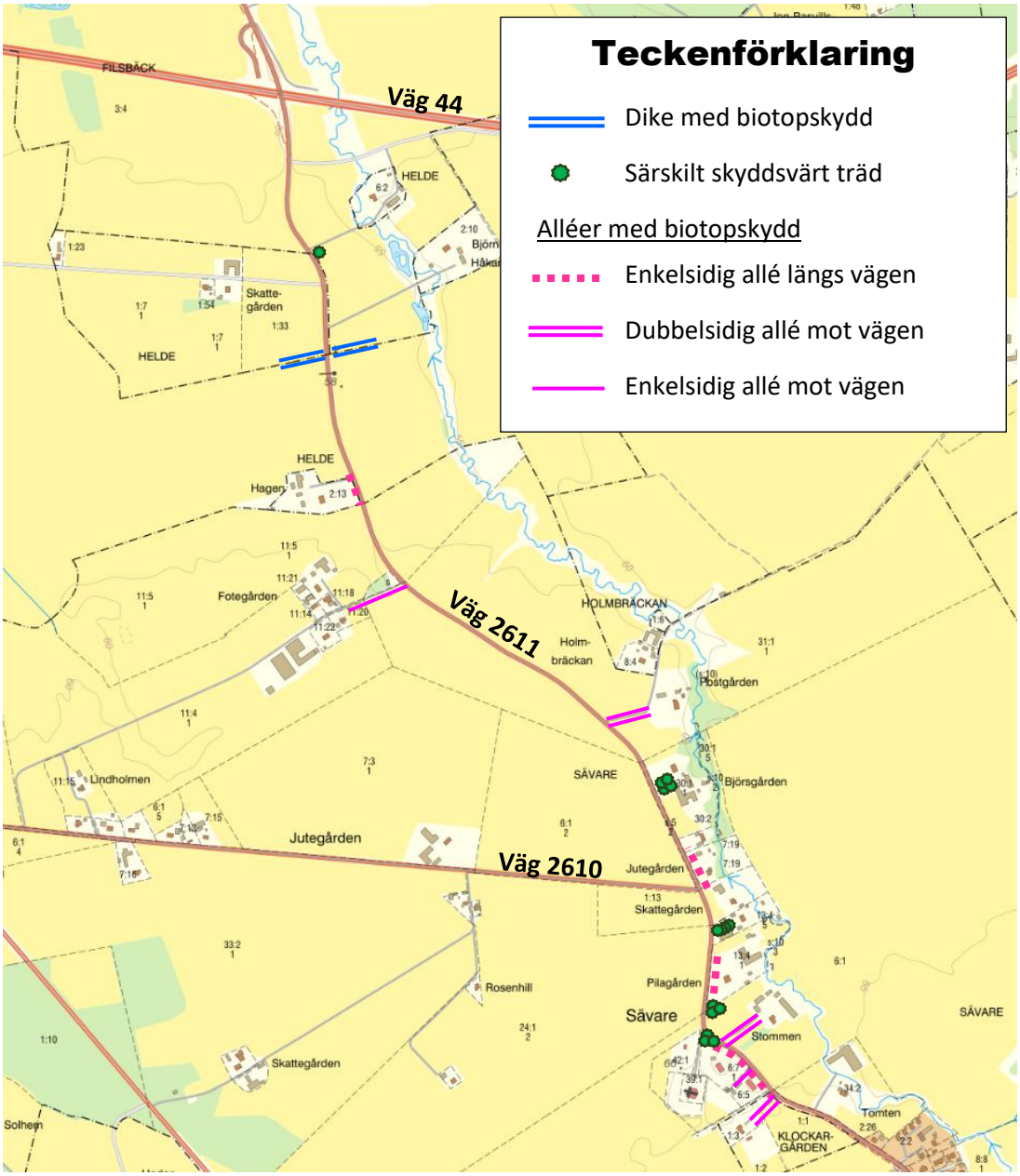
4.6.2 Övrig kulturmiljö

Lidköpings kommun har pekat ut Sävare som en kulturhistoriskt värdefull miljö med en välbevarad kyrkbystruktur. Områdets värden ligger främst i den äldre bebyggelsestrukturen med kyrka, prästgård, skola och gårdar längs den historiska landsvägen, samt i bevarade bykärnor, alléer och trädrader. Väg 2611 följer i huvudsak en historisk vägsträckning och omges av ett öppet jordbrukslandskap med långsträckta vyer och äldre gårdar.

Kommunens riktlinjer innebär att ny bebyggelse och förändringar ska anpassas till den befintliga gårds- och bystrukturen, underordnas den äldre bebyggelsen och respektera dess individuella och tidstypiska uttryck. Karaktärsskapande vegetation, såsom alléer, trädkransar och uppvuxen grönska, ska bevaras och värnas.

4.7 Naturmiljö

Naturmiljön inom utredningsområdet utgörs i huvudsak av odlingslandskap och brukad åkermark. Naturvärden bedöms därför främst vara knutna till vägkanter, diken samt bryn- och kantzoner. Inom området förekommer även generellt skyddade biotopskyddsobjekt i jordbruksmark så som alléer samt skyddsvärda träd, se figur 5.

Figur 5 Objekt med generellt biotopskydd samt särskilt skyddsvärda träd

Längs väg 2611 finns fyra enkelsidiga alléer, två på vardera sida om vägen. På den västra sidan finns en allé vid Sävare kyrka som består av 16 äldre lindar samt en allé cirka 1,2 kilometer norr om väg 2610 som består av åtta bokar. Denna bokallé finns på en bostadsfastighet. De två alléerna öster om vägen består av lindar med elva respektive fem hamlade träd samt fyra mellanstora träd, båda dessa finns i närheten av korsningen med väg 2610. Alla dessa alléer omfattas av generellt biotopskydd.

Längs flera enskilda vägar och gårdsanslutningar finns alléer. Det finns även en fristående trädrad vid Sävare Församlingshem, bestående av bland annat alm och lönn, som identifieras som en allé. Alla dessa fem alléer bedöms omfattas av generellt biotopskydd. De två dubbelsidiga alléerna vid Sävare står på var sin sida väg 2611 längs gårdsanslutningar , den södra av dessa består främst av ask och alm

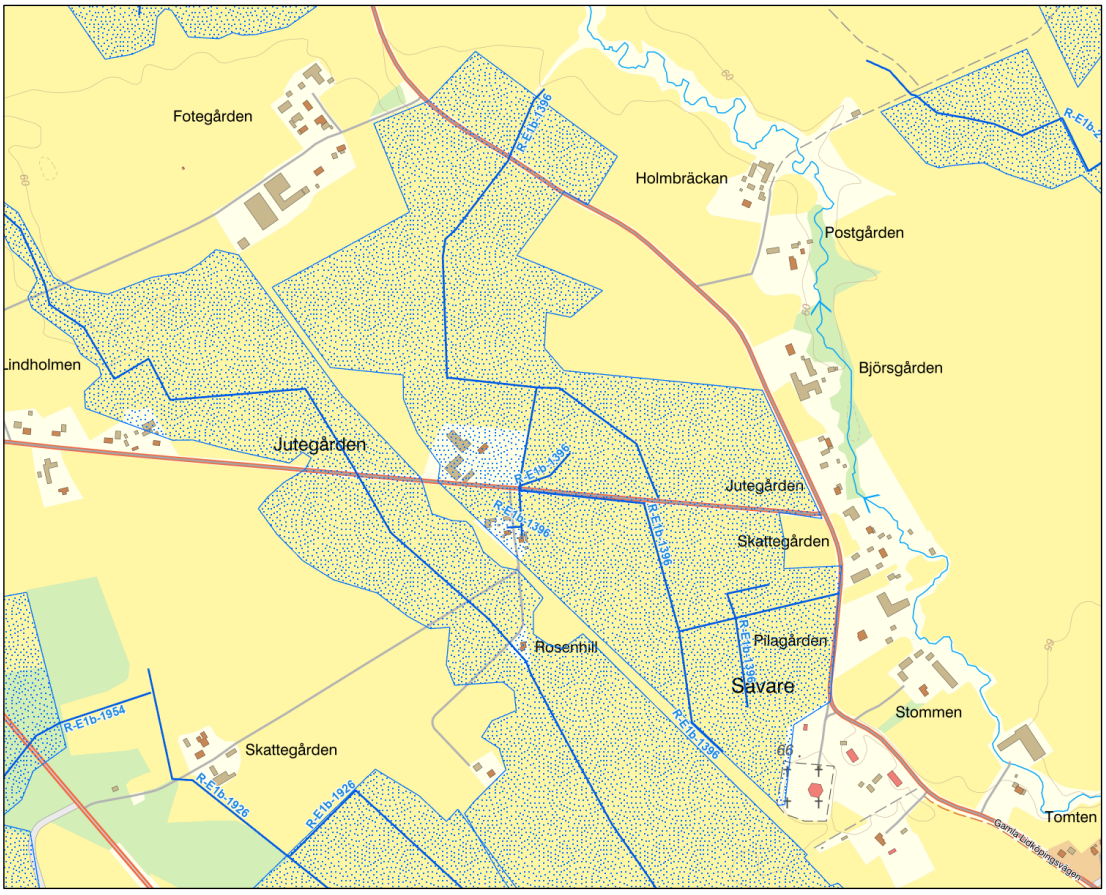
medan den andre är en lindallé. Norr om väg 2610 finns en dubbelsidig allé som ansluter från öster, denna allé består bland annat av al och poppel. Längs den enskilda vägen mot Fotegården finns en enkelsidig björkallé.

Flera skyddsvärda träd är noterade inom området, framför allt i den södra delen och i anslutning till Filsbäcken. Ask och skogsalm har rapporterats inom området, båda rödlistade som starkt hotade (EN). Invasiva främmande arter har inte rapporterats. Tre landskapsområden har avgränsats, varav ett har bedömts utgöra ett värdelandskap med naturvärden kopplade till den naturligt meandrande bäcken och de skyddsvärda träden.

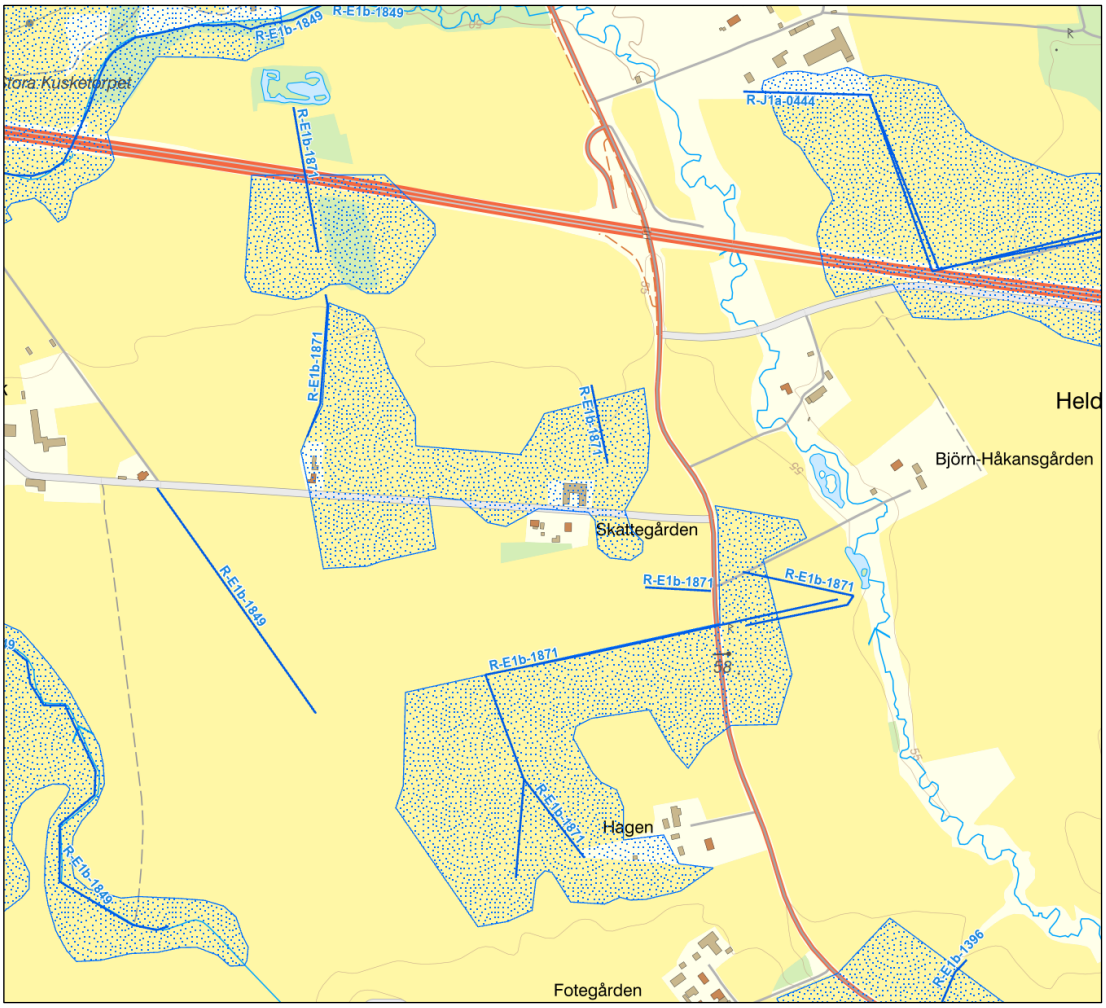
4.8 Vattenmiljö

Området kring aktuell vägsträcka avvattnas till vattendraget Filsbäcken som ligger parallellt mellan 60 och drygt 200 meter från vägen. Filsbäcken är en preliminär ytvattenförekomst som mynnar ut i Vänern vilken är en ytvattenförekomst som omfattas av miljökvalitetsnormer.

Två avvattningsföretag korsar även väg 2611, båda dessa kan bli aktuella för väganläggningens avvattning. Omfattningen av de två avvattningsföretagen, *R-E1b-1396* (Skattegårdens DF, från år 1949) respektive *R-E1b -1871* (Skattegårdens DF från 1929), framgår av figurerna nedan.

Figur 6. Utbredningen av avvattningsföretaget R-E1b-1396. Företaget sträcker sig från Sävare i söder till Fotegården i norr.

Figur 7. Utbredningen av avvattningsföretaget R-E1b-1871. Företaget sträcker sig från Fotegården i söder till strax norr om väg 44 i norr.

4.9 Markmiljö

En översiktlig markmiljöinventering har genomförts för den cirka tre kilometer långa sträckan utmed väg 2611. Inventeringen har baserats på historiska flygfoton, uppgifter från Länsstyrelsens EBH-stöd, tidigare undersökningar samt kända platsförutsättningar. Utredningsområdet utgörs huvudsakligen av åkermark och vägdike, jordbruks- och bostadsfastigheter samt enskilda vägar.

Utifrån genomförd inventering bedöms inga tidigare verksamheter inom eller i direkt anslutning till området utgöra någon påtaglig föroreningsrisk för den aktuella sträckan. Med hänsyn till att området utgörs av långvarigt brukad jordbruksmark i anslutning till befintlig väg kan dock ytjord och vägdikesmassor innehålla förhöjda halter av bland annat metaller, PAH, petroleumkolväten, bekämpningsmedel, PFAS samt eventuellt tjärasfalt.

4.10 Rekreation och friluftsliv samt målpunkter

I direkt närhet av den aktuella sträckan finns få möjligheter till friluftsliv då omgivningen till största delen består av odlad mark och tomter med privata trädgårdar. Ett undantag är miljön kring Sävare kyrka.

Söder om utredningsområdet, i Vinninga, finns fotbollsplaner och lekplatser och i den södra delen av samhället finns även motionsspår. Norr om utredningsområdet, i området kring Filsbäck, finns en golfbana med tolv hål, camping samt motionsspår. Väster om Filsbäck och längs med Vänerns strand ligger Östra Sannornas naturreservat, ett välbesökt natur- och friluftsområde med både vandrings och badmöjligheter.

4.10.1 Målpunkter

Målpunkter är till den service som finns i och i direkt närhet till samhällena Vinninga och Filsbäck. Bland annat finns skolor, förskolor och viss kommersiell service. Barn boende i Filsbäck går i skola och på fritids i Vinninga. Utbyte sker också mellan dessa orter gällande fritidsaktiviteter för unga.

I Vinninga finns även ett antal företag och verksamheter. Avståndet till Lidköpings centrala delar är drygt tio kilometer vilket ger goda förutsättningar till cykelpendling för både arbete och för skolelever i högre årskurser. Lidköping med både offentliga och kommersiell service, arbetsplatser och besöksmål utgör därmed en stor målpunkt.

Målpunkter är även de busshållplatser som nämnts under kapitlet avseende Befintligt transportsystem samt den tågstation som finns i Filsbäck. Därutöver är även de rekreationsmöjligheter som nämns ovan möjliga målpunkter.

4.11 Byggnadstekniska förutsättningar

Nedan beskrivs förutsättningar med avseende på geoteknik, ledningar och avvattning.

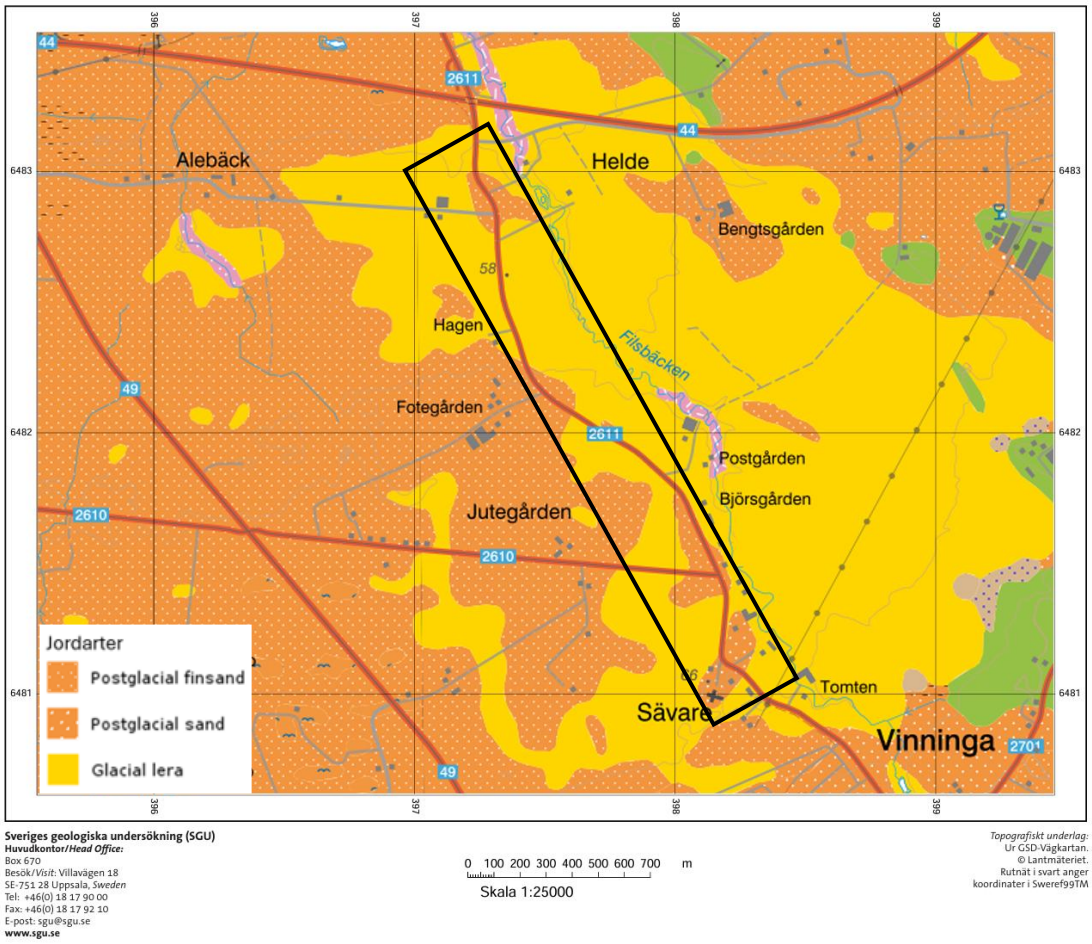
4.11.1 Geoteknik

Enligt Sveriges Geologiska Undersöknings jordartskarta (SGU, 2026) utgörs området nästan uteslutande av glacial lera med vissa områden av postglacial finsand (tre områden utmed sträckan) och postglacial sand (ett område i södra delen), se Figur 8. Jorddjupet skattas generellt till 25–30 meters inom större delen av undersökningsområdet, dock kan större djup till fast botten förekomma.

Enligt arkivmaterialet varierade grundvattennivån mellan +51,5 och +52,6 vid mätningar utförda strax norr om den planerade sträckan under perioden mars–juli

2014. Markytan vid undersökningspunkten låg på nivån +53,7, vilket motsvarar en grundvattennivå cirka 1,1–2,2 m under markytan.

Lera kan medföra risk för nedsatt bärighet och lokala sättningar, särskilt vid övergångar mellan olika jordarter. Eftersom inga större uppfyllnader förväntas i samband med anläggandet av gång- och cykelvägen bedöms risken för omfattande sättningar preliminärt som begränsad. Området är flackt och saknar slänter, varför risken för stabilitetsproblem bedöms som låg. Lokal erosionsrisk kan förekomma i sandiga partier samt vid diken och koncentrerade vattenflöden. Geotekniska förutsättningar och eventuella behov av grundförstärkningsåtgärder bör verifieras genom geotekniska undersökningar i fortsatt projektering.

Figur 8. Jordartskarta över utredningsområdet. Svart markering visar ungefärlig utbredning. SGU, 2026.

4.11.2 Ledningar

Inom utredningsområdet har följande ledningsägare och ledningar identifierats:

- Skanova/Telia
- Vänervatten, - Bevattningsledning

- Lidköpings miljö och teknik AB - Vatten och Avlopp, Elnät och Bredband
- Lidköpings kommun - Gatubelysning

Ledningar tillhörande markavvattningsföretag framgår i kapitlet avseende vattenmiljö ovan.

4.11.3 Avvattning

Vägens avvattning sker till öppna diken. Dessa avvattnas till två samfällda vattenanläggningar (markavvattningsföretag) och möjligen även till andra recipienter. En av de samfällda vattenanläggningarna, Skattegården DF av år 1929, korsar väg 2611 via en trumma medan den andre, Skattegården DF av år 1949, korsar genom en ledning.

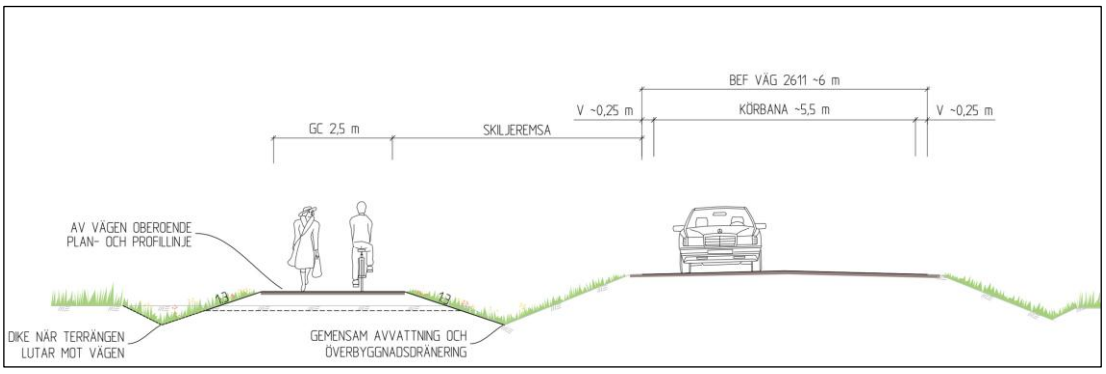
5 Projektets lokalisering, utformning, omfattning och utmärkande egenskaper

Kapitel 5 redogör för planerade åtgärder och byggskedet. Beskrivningarna är övergripande eftersom projektet befinner sig i ett tidigt skede.

5.1 Vägförslag gång- och cykelväg längs väg 2611

I norr och söder föreslås den nya gång- och cykelvägen ansluta till befintlig gång- och cykelväg väster om väg 2611. Utgångspunkten är att gång- och cykelvägen placeras väster om väg 2611 i så hög utsträckning som möjligt. Detta motiveras genom att den nya gång- och cykelvägen då kan undvika att korsa väg 2611. Om en västlig placering ej är genomförbar kan istället ett östligt läge bli aktuellt på delar av sträckan, vilket då innebär att två anordnade passager över väg 2611 kommer behöva anläggas.

Den nya gång- och cykelvägen föreslås ges en belagd bredd på 2,5 meter och där så är möjligt separeras från väg 2611 genom bred skiljeremsa med dränerande dike mellan befintlig väg och den nya gång- och cykelvägen, se Figur 9. Den breda skiljeremsan motiveras av att ett väl tilltaget avstånd mellan huvudväg och gång- och cykelväg ökar tryggheten samt gång- och cykelvägens attraktivitet samtidigt som investerings- och underhållskostnader kan minimeras om dränerings-/dagvattenledningar kan undvikas.

Figur 9. Vägsektion med ny gång- och cykelväg till vänster i bild

Utmed sträckan finns dock ett flertal trängre sektioner där den nya gång- och cykelvägen kan behövas förläggas i direkt anslutning till väg 2611 alternativt ges en linjeföring där gång- och cykelvägen leds förbi objekt som ska lämnas opåverkade. Exempel på sådana sektioner finns vid passagen av Sävare kyrka och planerad solcellsanläggning men även där det förekommer fastigheter och natur-/kulturmiljövärden intill vägen.

Gång- och cykelvägens linjeföring föreslås att i så stor utsträckning som möjligt anpassas till befintliga förutsättningar i landskapet och placeras i anslutning till befintligt vägområde för väg 2611. På vissa platser kan likväl den nya gång- och cykelvägen av utrymmesskäl behöva placeras i direkt anslutning till väg 2611 och då kommer linjeföringen i stället följa befintlig väg.

Den nya gång- och cykelvägen planeras ej att förses med vägbelysning i sin helhet. Eventuella korsningspunkter mellan väg 2611 och ny gång- och cykelväg kommer dock belysas ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Inom ramen för vägplanen avses även befintliga busshållplatser vid Sävare Kyrka och Sävare Norra utgå och ersättas av en ny körbanehållplats utformad med plattform. Den nya hållplatsen kommer placeras i anslutning till Sävare kyrka på vägens nordöstra sida.

Anslutningar som påverkas av den nya gång- och cykelvägen kommer anpassas mot den nya anläggningen alternativ flyttas till annat läge. Finns anslutningar som ej används kommer dessa inom ramen för vägplanen föreslås stängas.

5.2 Byggskedet

Byggnation bedöms kunna påbörjas som tidigast år 2029. Byggtiden kan innebära störningar för trafiken och boende, såsom sämre framkomlighet, buller, vibrationer och damning. För etableringsytor och mark som i övrigt tillfälligt behöver nyttjas för anläggande av den nya gång- och cykelvägen kommer mark tillfälligt tas i anspråk. Dessa ytor kommer anges på plankarta i vägplanen som områden med tillfällig nyttjanderätt, tillsammans med den tidsperiod som nyttjanderätten gäller. Trafikverket och berörda entreprenörer får sedan använda marken på det sätt som fastställs i planen mot ersättning till fastighetsägaren. Ytor med tillfällig nyttjanderätt kommer efter entreprenaden återställas till sin ursprungliga funktion.

Det finns bostadshus inom och i närheten av utredningsområdet som kan komma att påverkas av höga ljudnivåer under byggtiden. I denna typ av anläggningsprojekt är det vanligtvis arbeten med terrassering som brukar föranleda de högsta ljudnivåerna.

6 De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper

Den planerade gång- och cykelvägen längs väg 2611 innebär ett permanent markanspråk inom ett område som till stor del utgörs av odlingslandskap och brukad jordbruksmark. De miljöeffekter som bedöms vara mest relevanta är därför framför allt påverkan på jordbruksmark, naturmiljö och kulturmiljö. Utbyggnaden kan medföra att brukningsbar mark tas i anspråk för den nya anläggningen inklusive slänter och diken samt för tillfälliga arbetsytor. Därmed kan markanvändningen påverkas lokalt och brukningen av åkermark förändras inom delar av sträckan.

För naturmiljön bedöms påverkan främst uppstå genom intrång i väg- och jordbruksnära miljöer där naturvärden förekommer, exempelvis längs diken, vägkanter och gränser samt vid alléer och skyddsvärda träd. Inom utredningsområdet finns biotopskyddade objekt i jordbruksmark samt flera alléer längs väg 2611, vilket innebär att utbyggnaden behöver utformas med hänsyn till dessa värden. Enstaka träd kommer att beröras och kan därför behöva fällas. Som en möjlig åtgärd bör det undersökas om de fällda träden kan läggas ut som död ved runt Filsbäcken. Syftet är att skapa mer övervintringshabitat för groddjur och därigenom genomföra en åtgärd som har en direkt koppling till intrånget vid passagen av det biotopskyddade åkerdiket. Effekterna bedöms i huvudsak vara lokala men kan bli bestående där naturmark eller skyddade objekt berörs av den nya anläggningen.

I byggskedet kan dessutom tillfälliga störningar uppstå, såsom buller, och damm, till följd av schaktarbeten, transporter och nyttjande av arbetsytor.

Längs sträckan finns ett flertal registrerade fornlämningar i åkermarken på båda sidor av vägen, även om de flesta ligger utanför utredningsområdet. Det finns även andra kulturhistoriska lämningar i anslutning till sträckan. En ny gång- och cykelväg kan påverka kulturmiljön genom fysiska intrång och förändrad landskapsbild av det öppna odlingslandskapets historiska strukturer. Projektet behöver därför anpassas så att intrång i kända kulturmiljövärden så långt som möjligt undviks. Då det finnas risk för att okända fornlämningar finns inom utredningsområdet, som kan påverkas av anläggningen, har Länsstyrelsen beslutat att en arkeologisk utredning ska utföras för att undersöka detta.

På västra sidan av vägen finns ett kulturhistoriskt känsligt landskap med en äldre vägsträckning, gårdsmiljöer, kyrkby, skolbyggnad, prästgård samt alléer och äldre vegetation. Påverkan kan främst uppstå genom förändrade marknivåer, intrång i träds rotzoner och förändringar av sambandet mellan vägen, bebyggelsen och landskapet. Det öppna jordbrukslandskapet norr om Sävare kyrkby bedöms vara

något mer tåligt, eftersom gång- och cykelvägen kan följa den befintliga vägen, men även här behöver alléer och äldre vegetation värnas.

På östra sidan berörs den sammanhängande bebyggelsen i norra Sävare kyrkby, där häckar, grindstolpar, gångar, hamlade träd och alléer utgör viktiga kulturhistoriska inslag. Längre norrut, på den östra sidan finns även en registrerad milstolpe och ett äldre träd. En gång- och cykelväg på denna sida kan påverka sambandet mellan bebyggelsen, vägen och vegetationen samt förändra det historiska vägrummet.

En lokalisering i anslutning till befintlig åkermark bedöms preliminärt kunna minska påverkan på kulturmiljön. Detta behöver dock vägas mot funktion, orienterbarhet, trygghet och trafiksäkerhet, eftersom en växling mellan vägens sidor kan göra stråket mindre sammanhängande. Om gång- och cykelvägen behöver förläggas på en sida bedöms den västra sidan vara mest lämplig ur kulturmiljösynpunkt. Den innebär mindre påverkan på den sammanhängande bebyggelsen i norra Sävare och undviker milstenen och det äldre trädet vid Helde. I södra Sävare kan en placering vid skolbyggnaden och prästgården vara möjlig, under förutsättning att den anpassas till den befintliga kulturmiljön och inte dominerar den äldre bebyggelsen. Att den befintliga gång- och cykelvägen redan ligger på västra sidan talar dessutom för en sammanhängande och tydlig lösning.

Sammantaget bedöms de möjliga miljöeffekterna vara lokala och i huvudsak knutna till det markanspråk som krävs för anläggningen. De mest betydande effekterna bedöms avse intrång i jordbruksmark samt påverkan på natur- och kulturmiljö i direkt anslutning till väg 2611. Genom anpassning av linjeföring och utformning kan påverkan begränsas, men inte helt undvikas där utrymmet är begränsat och där värden förekommer nära vägen.

7 Åtgärder

För att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter ska gång- och cykelvägens lokalisering och utformning anpassas så att intrång i jordbruksmark samt natur- och kulturmiljövärden minimeras. Särskild hänsyn ska tas till biotopskyddade objekt så som diken och alléer samt särskilt skyddsvärda träd och fornlämningar. Värdeobjekt som ligger nära arbetsområdet ska märkas ut och skyddas under byggtiden.

Vid arbeten i eller nära vatten ska åtgärder vidtas för att förhindra grumling, förorening och påverkan på befintlig avvattning. Diken, trummor och ledningar ska utformas så att vattenflöden och markavvattning bibehålls. Matjord ska separeras och återanvändas, och tillfälligt nyttjade ytor ska återställas efter avslutat arbete.

För att klarlägga föroreningssituationen planeras en översiktlig jordprovtagning längs väg 2611, kompletterat med vägdikesprover och vid behov ytterligare analyser. Resultaten ska ligga till grund för fortsatt projektering och hantering av schaktmassor.

Byggskedets påverkan ska begränsas genom planering av arbetsområden, byggtransporter och arbetstider samt genom åtgärder mot buller, vibrationer och damning. Framkomlighet och trafiksäkerhet ska upprätthållas för samtliga trafikantgrupper. Om en okänd fornlämning påträffas ska arbetet omedelbart avbrytas i berörd del och länsstyrelsen kontaktas. Ytterligare skyddsåtgärder fastställs i det fortsatta planläggnings- och projekteringsarbetet.

8 Bedömning av åtgärdens miljöpåverkan

Trafikverket gör bedömningen att projektet ej kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen grundar sig i projektets omfattning och de effekter som planerad anläggning bedöms medföra på områdets värden. Vid lokalisering och utformning av gång- och cykelvägen kommer minimerad påverkan på de biotopskyddade områdena och övriga natur- och kulturvärden att eftersträvas. Markintrång i samband med anläggandet av gång- och cykelvägen kommer att ske i anslutning till vägen.

9 Fortsatt arbete

I kapitlet beskrivs det fortsatta arbetet med projektet. Först redovisas planläggningen framåt och därefter viktiga frågeställningar att beakta i det fortsatta arbetet med projektet.

9.1 Planläggning

Detta dokument utgör underlag för länsstyrelsens beslut om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ger förutsättningarna för hur den fortsatta planeringen av projektet kommer drivas vidare av Trafikverket.

För åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska projektet upprätta en miljökonsekvensbeskrivning som sedan ska godkännas av länsstyrelsen. Dessutom ska Trafikverket samråda med en utökad samrådskrets i den efterföljande planeringen. Den utökade kretsen ska bestå av övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda.

Samråd som genomförts i samband med detta underlags upprättande finns beskrivna i projektets samrådsredogörelse.

9.2 Viktiga frågeställningar

I det fortsatta arbetet behöver kulturmiljövärden längs sträckan mellan Helde och Sävare beaktas vid val av lokalisering och utformning. Särskild hänsyn ska tas till den äldre vägsträckningen, bebyggelse- och gårdsmiljöer, kyrkomiljön samt värdefulla alléer, träd och andra karaktärsskapande inslag. Risken för påverkan på kända och okända fornlämningar ska uppmärksammas, liksom behovet av arkeologiska insatser. Frågan behöver samordnas med övriga teknikområden och den kommunala planeringen, och hänsyn ska även tas till påverkan under byggtiden.

10 Källor

Översiktsplan Lidköpings kommun. Antagen av kommunfullmäktige i oktober 2018. Gällande översiktsplan - Lidköpings kommun (Hämtad 2026-06-25)

Gång-, cykel- och trafiksäkerhetsprogram, Lidköpings kommun, Antagen av kommunfullmäktige 2020-09-28. Gång-, cykel- och trafiksäkerhetsprogram antagen av KF.pdf (Hämtad 2026-06-25)

Vattenarkivet Länsstyrelserna. LST Vattenarkivet - WebbGIS (Hämtad 2026-06-29)

Kulturmiljöregistret. https://app.raa.se/open/fornsok/ (Hämtad 2026-09-04)

Informationskarta för Västra Götaland. https://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/lsto_informationskartan/ (Hämtad 2026-09-04)

Trafikverket, Göteborg. Besöksadress: Vikingsgatan 2-4
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00
trafikverket.se